

De drie brutale Belgische beulen in de kerkers onder het stadhuis.

FOTO RICHARD STEKELBURG

'Hup doorlopen! De tijd is kort, we gaan u vierendelen'

Richard Stekelburg

Haarlem ■ Naam? En u bent met hoeveel? Met z'n drieën. Mooi, dat is een leuk rijtje aan de galg. Volgende! U bent alleen? Geen nood, we gaan u vierendelen."

De 'Brutale Belgische Beulen' - Bert, Bibi en Bettine - lijken een satanisch genoege te beleven aan de uitleg die ze hun 25 ter dood veroordeelden mogen geven over hun laatste uren op de Verjaardag van Haarlem. „Hup, doorlopen! Zoveel tijd heeft u niet meer, hè”, klinkt het als de gedoemden de oude kerkers onder het stadhuis in worden gederigeerd. Maar gaandeweg wordt duidelijk dat het voor de beulen ook niet echt een feestdag is. Ze hebben te horen gekregen dat ze overbodig zijn geworden, en staan dus straks op straat.

Theatergroep Eglentier heeft een op maat gesneden voorstelling bedacht voor het Haarlemse stadsrechtenfeest. En de locatie kon niet mooier zijn. In de nauwe kerkergangen onder het stadhuis aan de Grote Markt komt de geschiedenis van de stad als vanzelf tot leven. Ook als je net je doodsvonnis hebt gehoord.

Bij het beulswerk zit het theater bovendien ingebakken, weten de ervaren scherprechters. „Doet u ons een plezier”, vraagt beul Bettine. „Probeert u straks buiten op weg

Stadsverjaardag mooi podium voor vertelkunst

naar het schavot nog even te ontsnappen, door hard weg te rennen. Het is nog nooit iemand gelukt, hoor, om te ontkomen. Maar het geeft zo'n leuk dramatisch effect.”

De Verjaardag van Haarlem blijkt een prachtig podium voor theatermakers en verhalenvertellers om met de geschiedenis van de stad aan de haal te gaan. Dat gebeurde dit weekend op tal van locaties.

Heden en verleden

In Museum Haarlem verbindt verhalenvertelster Natascha Klerks het moderne Schalkwijk aan het oude. De twee vrienden Hassan, wiens grootouders uit Turkije naar hier kwamen, en de blonde Joep, stuiten via een gat in de grond langs de Noord-Schalkwijkerweg op Jacob die in 1904 blijkt te leven. Ze nemen hem mee in het moderne Schalkwijk, waar Jacob zijn ogen uitkijkt tussen de hoogbouw, het drukke verkeer en de felle lichten van de supermarkt. De patat bij Friet van Piet vindt hij geweldig. In olie gebakken

dunne aardappelreepjes, wat een uitvinding! Als de jongens hem vragen te blijven in 2019, twijfelt hij. En zijn kinderen dan? Hassan: „Als het bevalt, dan kunnen die later overkomen. Zo ging het bij ons ook.”

Jacob slaapt er een nachtje over, maar blijft uiteindelijk niet. Voor hem, Hassan en Joep zijn verleden en heden nu wel voor altijd verbonden.

In het Archeologisch Museum neemt verhalenversterster Monique haar publiek mee op een zoektocht van graaf Floris en zijn neefje en nichtje Elsbeth en Bram naar - jawel - een eenhoorn. Aan de overkant van het plein, op de zolder van de Hoofdwacht - onderkomen van de Historische Vereniging - is onder tussen een familiereünie gaande. Dat is althans de setting waarin ceremoniemeesteressen Ingrid en Andrea het verhaal vertellen van 'hun oom' Antoon, ook wel 'oom gips' genoemd. Het is het verhaal van militair geneeskundige Antonius Mathijssen, die in Haarlem in 1851 het gipsverband uitvond. In de kelder van de Hoofdwacht vertelt Guy Rocourt over de grote Coornhert.

En de beulen? Bettine houdt het niet meer op haar laatste werkdag. „Ik ga jullie zo missen!” jammert ze. Beul Bert: „Kom nou, we hebben toch een mooie tijd gehad? Denk aan al die mooie onthoofdingen! Kom op, nog een paar te gaan!”